

Matematikai Logika Feladatok, 1.

1. Az $\mathbf{L}$ elsőrendű nyelvben minden $n \in \mathbb{N}$ -re R_n egy 1-változós relációszimbólum (és $\mathbf{L}$ változtatható részében nincs más szimbólum). Ha $U, V \subseteq \mathbb{N}$ diszjunkt, véges halmazok, akkor legyen

$$\varphi_{U,V} = \exists x \left(\bigwedge_{i \in U} (R_i(x)) \wedge \bigwedge_{j \in V} \neg R_j(x) \right)$$

és legyen $\Sigma = \{ \varphi_{U,V} : U, V \subseteq \mathbb{N}, U \cap V = \emptyset, U, V \text{ véges} \}$. Adjuk meg Σ két, nemizomorf modelljét. Indokoljunk.

2. Legyen $\mathcal{A}$ elsőrendű struktúra és legyen G az $\mathcal{A}$ automorfizmusainak csoportja (a kompozícióval, inverzfüggvény-képzéssel, mint műveletekkel). Igazoljuk, hogy ha $R \subseteq A$ definiálható, akkor R előáll G néhány pályájának uniójaként. (Akkor nevezzük R -t definiálhatónak, ha van olyan φ elsőrendű formula, melynek pontosan 1 szabad változója van és $R = \|\varphi\|$.)

3. Legyenek $\varphi_0, \dots, \varphi_{n-1}, \psi$ egy elsőrendű nyelv atomi formulái és legyen ϕ a

$$\varphi_0 \wedge \dots \wedge \varphi_{n-1} \Rightarrow \psi$$

univerzális lezártja. Igazoljuk, hogy ha minden $i \in I$ -re $\mathcal{A}_i \models \phi$, akkor

$$\prod_{i \in I} \mathcal{A}_i \models \phi.$$

Játékszabályok.

1. Lehet közösen gondolkodni, de mindenki önállóan írja le a megoldásait, miután minden részletet megértett.

2. A megoldásokat legkésőbb 2024 március 22 (péntek) reggel 10:15-ig (a logika előadás kezdetéig) kell eljuttatni akár e-mail-en a sagi@renyi.hu címre, akár papíron. Mindkét esetben elég, ha kézzel írt megoldást adsz be (vagy fotózol le, és azt küldöd e-mail-en). Természetesen gépellt megoldásokat is be szabad adni.

2024 március.